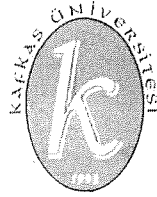

Bildiriler Kitabı
**13. Uluslararası Dil, Yazın ve Deyişbilim
Sempozyumu: Basit Üslup**

26-28 EYLÜL 2013

Book of Proceedings
**13th International Language, Literature and Stylistics
Symposium: Simple Style**

SEPTEMBER, 26-28, 2013

Kafkas Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi
Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü

Telefon: +90 474 225 11 50-56
E- posta: deyisbilim2013@kafkas.edu.tr

ISBN 978-975-00350-4-3

Copyright © 2013 remains with the author/owner(s).
Kitapta yer alan tüm içerikler yazarlara aittir.

Destekçiler

Ardahan Üniversitesi

Kars Valiliği

Kars Belediyesi

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Kars İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü /
İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

KAFKAS UNIVERSITY
FACULTY OF ARTS AND
SCIENCES
The Department of Western Languages
and Literature / ELL Division

SEMPOZYUM ONUR KURULU
BAŞKANI
Prof. Dr. Sami ÖZCAN
(Kafkas Üniversitesi Rektörü)

SYMPOSIUM HONORARY CHAIR
Prof. Dr. Sami ÖZCAN
(Rector, Kafkas University)

SEMPOZYUM ONUR KURULU EŞ
BAŞKANI
Prof. Dr. Haydar YÜKSEK
(Kafkas Üniversitesi Fen Edebiyat
Fakültesi Dekanı)

SYMPOSIUM HONORARY CO-
CHAIR
Prof. Dr. Haydar YÜKSEK
(Dean, Kafkas University, Faculty of
Arts and Sciences)

SEMPOZYUM DÜZENLEME
KURULU
Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ
Yrd. Doç. Dr. Turgay HAN

SYMPOSIUM ORGANISATION
BOARD
Asisstant Prof. Dr. Gencer ELKILIÇ
Asisstant Prof. Dr. Turgay HAN

BİLİMSEL DANIŞMA KURULU / SCIENTIFIC ADVISORY BOARD

Yazın (Literature) (Alfabetik olarak)

Ahmet Beşe (Atatürk Üniversitesi)
Ali Güneş (Karabük Üniversitesi)
Ayten Er (Gazi Üniversitesi)
Deniz Bozer (Hacettepe Üniversitesi)
Fehmi Efe (Atatürk Üniversitesi)
Haluk Harun Duran (Marmara Üniversitesi)
Hasan Boynukara (Namık Kemal Üniversitesi)
Hurşit İsayev (Kafkas Üniversitesi)
Kemalettin Yiğiter (İstanbul Aydın Üniversitesi)
Mehmet Takkaç (Atatürk Üniversitesi)
Ramazan Korkmaz (Ardahan Üniversitesi)

Karşılaştırmalı Yazın (Comparative Literature) (Alfabetik olarak)

Ali Gültekin (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)
Kubilay Aktulum (Süleyman Demirel Üniversitesi)
Nevzat Kaya (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Yabancı Dil Öğretimi (Foreign Language Teaching) (Alfabetik olarak)

Abdülvahit Çakır (Gazi Üniversitesi)
Anna Mystkowska-Wiertelak (Adam Mickiewicz University, Poland)
Arif Sarıçoban (Hacettepe Üniversitesi)
Ayten Genç (Hacettepe Üniversitesi)
Cemal Yıldız (Marmara Üniversitesi)
Dinçay Köksal (Çanakkale 18 Mart Üniversitesi)
Hüsnü Enginarlar (ODTÜ)
Jakub Bielak (Adam Mickiewicz University, Poland)
Mehmet Çelik (Bingöl Üniversitesi)
Mehmet Demirezen (Hacettepe Üniversitesi)
Miroslaw Pawlak (Adam Mickiewicz University, Poland)
Necmettin Kamil Sevil (İstanbul Üniversitesi)
Nijole Brazeniene (Vilnius University, Lithuania)
Recep Songün (Avrasya Üniversitesi)
Roin Kahrelshvili (Kafkas Üniversitesi)
Selami Aydın (Balıkesir Üniversitesi)
Şevki Kömür (Muğla Üniversitesi)

Dilbilim (Linguistics) (Alfabetik olarak)

Aysu Erden (Çankaya Üniversitesi)
Battal Arvası (Ankara Üniversitesi)
Ceval Kaya (Ardahan Üniversitesi)
Daniela Guglielmo (The University of Salerno, Italy)
Deniz Zeyrek (ODTÜ)
Doğan BULUT (Melikşah Üniversitesi)
Hülya Aşkın Balcı (Niğde Üniversitesi)
Mehmet Baştürk (Balıkesir Üniversitesi)
Mehmet Osman Toklu (Ankara Üniversitesi)
Muhsine Börekçi (Atatürk Üniversitesi)
Rebeca Soler Costa (University of Zaragoza, Spain)
Ünsal Özünlü (Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi)
V. Doğan Günay (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Çeviribilim (Translation Studies) (Alfabetik olarak)

Alev Bulut (İstanbul Üniversitesi)
Gürkan Doğan (Ardahan Üniversitesi)
Işın Bengi Öner (İstanbul Üniversitesi)
Mine Yazıcı (İstanbul Üniversitesi)
Sakine Eruz (İstanbul Üniversitesi)
Suna Ağıldere (Gazi Üniversitesi)
Tahsin Aktaş (Nevşehir Üniversitesi)
Turgay Kurultay (İstanbul Üniversitesi)

KOORDİNASYON VE İLETİŞİM / COORDINATION AND CONTACT

Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ

Arş. Gör. Onur TOPALOĞLU

SEMPOZYUM YÜRÜTME KURULU /SYMPOSIUM ORGANISATION BOARD

Yrd. Doç. Dr. Âdem Balkaya

Yrd. Doç. Dr. Arzu Şeyda

Yrd. Doç. Dr. Aşkın Çelik

Yrd. Doç. Dr. Çulpan Çetin

Yrd. Doç. Dr. Erdinç Parlak

Yrd. Doç. Dr. Gökay Durmuş

Yrd. Doç. Dr. Kadir Bayrakçı

Yrd. Doç. Dr. İlhami Ege

Yrd. Doç. Dr. İlkin Guliyev

Yrd. Doç. Dr. Meheddin İspir

Yrd. Doç. Dr. Mithat Durmuş

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Kol

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Özdemir

Yrd. Doç. Dr. Tazegül Demir

Yrd. Doç. Dr. Turan Özgür Güngör

Yrd. Doç. Dr. Turgay Han

Dr. Ayşe Uyanık

Öğr. Gör. Kenan Bekis

Öğr. Gör. Selahattin Yenikaya

Öğr. Gör. Semih Okatan

Öğr. Gör. Ülfet Doğan

Arş. Gör. Adem Polat

Arş. Gör. Dinçer Atay

Arş. Gör. Ekin İlhan

Arş. Gör. Gülşen Erişen

Arş. Gör. Kezban Topbaşoğlu

Arş. Gör. Murat Akbay

Arş. Gör. Onur Topaloğlu

Arş. Gör. Sertaç Ayaz

Arş. Gör. Uğur Bakan

Okt. Alper Bahtiyaroğlu

Okt. Asiye Burgucu

Okt. Catherina Akça

Okt. Haluk Şahin

Okt. Harun Karaca

Okt. Muhammet Çitgez

Okt. Tolga Akar Çay

İçindekiler / Table of Contents

<i>Basat'ın Tepegöz'ü Öldürdüğü Destan'da Ve Beowulf'ta "Öteki" Annelerin Zaferi</i> Arzu Korucu.....	1195
<i>Bir Kısa Öykü Evreninde Metinsel İletişim</i> Melik Bülbül.....	1203
<i>Cem Sultan'a İthaf Edilen Gazellerin İncelenmesi</i> Fatih Feyzullah Güve.....	1211
<i>Dil Öğretiminde Dilbilimden Yararlanma</i> Arzu Şeyda.....	1219
<i>Elif Şafak'ın Türk ve Dünya Edebiyatı İçindeki Konumuna Karşılaştırmalı Bir Bakış</i> Özge Soylu Bozdağ, Hülya Bulut.....	1225
<i>Feridun Zaimoğlu'nun "Leyla" Adlı Romanında Tarih Bilinci</i> Ünal Kaya.....	1231
<i>Gelin Kayası Efsanesi ve Türk Kültüründeki Yeri</i> Fatih Feyzullah Güven.....	1239
<i>Kutsal Kitapların Gündelik Dil Kalıplarına Etkisi: Kur'an-ı Kerim Örneği</i> İbrahim Özay.....	1249
<i>Latif Şah Hikâyesinden Hareketle Âşık Şenlik'te Dil Kullanımı</i> Özlem Yıldırım.....	1253
<i>Türkçenin Öğretiminde Karşılaştırma Yöntemi ve Onun Yabancı Öğrencilere Uygulanması Üzerine Bir İnceleme</i> Ebülfez Amanoğlu.....	1261
<i>Türkiyeli Öğrencilerin Azerbaycan Türkçesi Gramerinin Öğretiminde Karşılaştığı Sorunlar ve Onların Çözüm Yolları</i> İlkin GULİYEV.....	1267
<i>Uwe Johnson'ın Zwei Ansichten Eserinde İki Almanya Olgusu</i> Bilge Gülmez.....	1271
<i>Uyku Motifinin Sosyal İçerikli Edebi Metinlerdeki Kullanımı Üzerine Bir Deneme</i> Banu Altınova, Ayşe Ulusoy Tunçel.....	1281

Türkiyeli Öğrencilerin Azerbaycan Türkçesi Gramerinin Öğretiminde Karşılaştığı Sorunlar ve Onların Çözüm Yolları

İlkin GULİYEV

Kafkas Üniversitesi, Kars, Türkiye, Guliyevilkın@mail.ru

Özet: Aynı dil ve gruba girmesine rağmen Türkiyeli öğrencilere Azerbaycan Türkçesi gramerinin öğretiminde bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlar genel olarak morfoloji ve sentaks gibi dilbilgisi dallarının öğretimi sırasında görülür. Dolayısıyla, Türkçenin gramer bilgisine sahip olan öğrenciler Azerbaycan Türkçesi morfolojisinin ve sentaksinin farklı prensip ve yöntemlerle öğretilmesi ile karşı karşıya olduğu için bazı konuları kavramakta zorlanıyorlar. Bununla beraber, sentaks konularını öğrenmek isteyen bir öğrencinin önüne çıkan sorunlar Azerbaycan Türkçesi sentaksinin daha ayrıntılı bir biçimde araştırılmış olması ve yahut detaylı incelenmiş vaziyette bulunmasıdır. Türkçenin sentaks konuları Türkiye bilim adamları tarafından diğer Türk Lehçelerine kıyasla yeterince incelenmemiştir, elimizde bulunan bilimsel araştırmalara göre, Türkçenin cümle yapısının tam olarak araştırılmadığı düşüncesindeyiz. Oysa ki her iki dilde de cümlenin yapı, anlam, işleyiş bakımından çeşitlerinin mevcut olmasına rağmen, sorunun hala güncel olduğu kanaatindeyiz. Bu güncellik Azerbaycan ve Türkiye dilbilimcilerinin bir araya toplanıp sorunların giderilmesi ve çözülmesi hususunda birlikte ortak çalışmalar yapılmasını gerektirir. Her iki dilin gramerini (morfoloji ve sentaks) açıklayan uygulamalı kitapların hazırlanmasına büyük ihtiyaç vardır.

Anahtar kelimeler: *Azerbaycan Türkçesi, Türkiye Türkçesi, Öğretim Yöntemleri*

Giriş

Azerbaycan Türkçesinin morfolojik yapısına dair yazılan kitaplarda ardışık şekilde morfolojinin neden bahsettiği, araştırma konusu, kök ve ek, temel ve yardımcı kelime grupları ile onların düzenleme şekilleri hakkında bilgi verilir. Daha sonra ise kelime grupları, onların yapısal türleri, morfolojik özellikleri ayrı ayrı ve geniş bir şekilde sunulmaktadır. Türkiye Türkçesinin gramerine dair yazılan kitaplarda bu tutarlılık fark gösterir. Böylece ilk etapta yapım ve çekim ekleri hakkında bilgi verilir. Yapım eklerinin isim, sıfat veya başka bir kelime grubuna ait sözcük oluşturduğu görülür. Daha sonra isim, sıfat, zarf, zamir, fiil, edat, bağlaç ve ünlemin özelliklerinden bahsedilir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri için hazırlanmış “Türk Dili” kitabında “Türkçede sözcükler geleneksel olarak isim, sıfat, zarf, zamir, edat, bağlaç, ünlem ve fiil olmak üzere sekiz türde toplanmaktadır” ifadesi ile gösterilmektedir (Akalin ve b., 2012: 129). Böylece öğrenciler Azerbaycan Türkçesinde on bir kelime grubu, Türkiye Türkçesinde ise sekiz kelime grubu olduğunu öğrenmiş olurlar.

Söz dizimi konularının araştırılmasında da aynı sorunları görmek mümkündür. Öyle ki, Türkiye Türkçesinde cümlenin sınıflandırılmasında dilbilimciler arasında hala fikir ayrılığı ve terim kargaşası yaşanmaktadır. Azerbaycan gramerciliğinde ise bu terimler teke

indirgenmiştir. Prof. Dr. Muharrem Ergin'in "Dilbilgisi" (Ergin, 1987: 694-704) , prof. dr. Tahsin Banguoğlu'nun "Türkçenin Grameri" (Banguoğlu, 1984: 520-575), prof. dr. Kaya Bilgegil'in "Türkçe Dilbilgisi" (Bilgegil, 1984: 54-73), prof. dr. Vecihe Hatipoğlu'nun "Türkçenin Söz Dizimi" (Hatipoğlu, 1982: 143-178), prof. dr. Leyla Karahan'ın "Türkçede Söz Dizimi" (Karahan, 1993: 61-72) kitaplarında cümlelerin farklı şekil ve terimlerle sınıflandırıldığı görülür. Türkçenin şekil bilgisi konusunda kelimelerin sekiz türe ayrıldığını öğrenen öğrenci Azerbaycan Türkçesinde bu durumun on bir farklı kısma ayrılmasını anlamakta güçlük çeker ve bazen bu sınıflandırmayı hatalı ve fazla olarak düşünür. Mesele şu ki Azerbaycan Türkçesini öğrenen öğrenciler kelimelerin on bir farklı kısma ayrılmasının ve cümlelerin Azerbaycan dilciliğinde olduğu gibi sınıflandırılmasının daha isabetli olduğunu zaman geçtikçe idrak etmeye ve bunu doğru bulmaya başlarlar.

Görüldüğü gibi Türkiye Türkçesinin gramerini yazarlar yukarıda bahsedilen hususları ya gözden kaçırmış, ya da Türkiye Türkçesinin morfolojik ve sentaktik yapısını kolay ifade etmek maksadıyla sade bir şekilde anlatmaya çalışmış, ya da kendilerinden önce yazılanları aynı şekilde tekrarlamakla yetinmişlerdir. Tabii ki Türkiye Türkçesinin gramerinin bu şekilde hazırlanmasında Avrupa gramerciliğinin etkisinin olmadığı inkâr edilemez.

Azerbaycan Türkçesinde sözcükler on bir kelime grubuna göre sınıflandırılırlar. Prof. Dr. G. Kazımov yazıyor ki, "Sözcük ve gramer anlamına, morfolojik unsuruna ve söz dizimine göre farklı kelime gruplarına ayrılır. Bunların arasında öncelikle leksik ve gramatik anlam ve morfolojik unsurlar esas alınır, sentaks yardımcı unsur olarak kabul edilir (Kazımov, 2010: 37). Kelime grupları kendi aralarında temel ve yardımcı olmak üzere ikiye ayrılır. Leksik manası olan kelimeler temel kelime gruplarına dâhil iken, yardımcı kelime grupları dahil kelimeler leksik manadan uzaktırlar (Hüseynzade, 2007, 16). Türkiye Türkçesinde kelime gruplarının Azerbaycan Türkçesinde olduğu gibi ikiye ayrılmaması ve hangi prensiplere göre sınıflandırılacağı kesin belirtilmemiş olması öğrencilere zorluk çıkaran sebeplerdir. Ayrıca Türkiye Türkçesinde bir kelime grubuna veya birkaç kelime grubuna dahil edilen bir sözcüğün Azerbaycan Türkçesinde tamamen farklı kelime grubuna dahil olması da öğrenciler arasında şaşkınlığa neden oluyor. Bu nedenlerden bazılarını sıralamak meseleye açıklık getirecektir.

1. Türkiye Türkçesinde ekler ayrı bir konu olarak anlatıldığı halde Azerbaycan Türkçesinde kelime grupları ile birlikte öğretilmesi,
2. Azerbaycan Türkçesinde ismin altı halinin Türkiye Türkçesinde ise ismin beş halinin bulunması,
3. Türkiye Türkçesinden farklı olarak Azerbaycan Türkçesinde aitlik eki konusundan bahsedilmesi,
4. Türkçede sayılardan sıfatın içerisinde bahsedilirken Azerbaycan Türkçesinde ayrı bir kelime grubu olarak bahsedilmesi,
5. Azerbaycan Türkçesinde soru anlamı taşıyan kelimeler genellikle soru zamirlerine dahil edilirken Türkçede bu sözlerin bir kısmı zamirlerin, bir kısmı sıfatların, bir kısmı ise zarfların içinde ele alınması,
6. Azerbaycan Türkçesinde belirsiz zamir olarak kabul edilen kelimelerin bir kısmının Türkçede belirsiz sıfat, bir kısmı ise belirsiz zamir olarak kabul edilmesi,

7. Azerbaycan Türkçesinde yardımcı kelime grubları ayrıntılı şekilde öğretilir ve kelimelerin bu isim altında gruplandırıldıkları sebepleri ile açıklanırken, Türkiye Türkçesinde ise çoğu zaman “edatlar” adı altında öğretilen kelimelerin bağlaç, ünlem veya başka kelime gruplarına hangi sebeplerle dahil edildiğinin açıklanmaması.

Yukarıda bahsedildiği gibi Türkçenin sentaks konuları da dilbilimciler tarafından ya yeteri kadar araştırılmamış ya da bahsi geçen konularda kesin karara varılamamıştır. Aynı fikirde olan Yrd. Doç. Dr. E. Yaman bu konuda şöyle söylemektedir: “Doğrudan doğruya günümüz Türkiye Türkçesini konu alan gramer kitaplarında ne yazık ki fonetik ve morfolojiye oldukça geniş yer verildiği halde söz dizimi kısmı genellikle geçiştirilmiştir. Kanaatimizce bu durumun asıl sebebi, söz diziminin diğer dilbilgisi unsurlarına nazaran daha karmaşık bir yapıya sahip olmasıdır. Söz dizimi ile ilgili olarak net tespitler yapabilmek oldukça güç bir iştir” (Yaman, 2000: 36). Sentaks konularının öğrenilmesinde karşımıza çıkan esas problemler şunlardır:

1. Türkçede “isim tamlaması” ve “sıfat tamlaması” adı altında öğretilen kelime birleşmeleri Azerbaycan Türkçesinde “ismi söz birleşmeleri” adı altında öğretilir. Azerbaycan Dili’nde sıfat tamlamasını oluşturan birinci kelime cümlede ayrı bir cümle ögesi olarak tahlil edilir.

2. Azerbaycan Türkçesinde cümle tahlili yapıldığında kelimenin amacına ve tonlamasına göre türleri gösterildiği halde Türkiye Türkçesinde bu sınıflandırma tamamen farklı şekilde verilir ve tonlamadan genellikle bahsedilmez.

3. Azerbaycan Türkçesinde cümle öğeleri birinci ve ikinci dereceli öğelere ayrılır ve sentaks tahlili yapılırken kelimelerin altlarına beş farklı şekilde çizgi çizilerek gösterilir.

4. Azerbaycan Türkçesinde cümle öğelerinin ifade şekilleri Türkiye Türkçesinde olanlarla her zaman örtüşmez; cümlenin öğelerine göre tahlil edilmesi her iki dilde farklı şekildedir. Örneğin; “Siz meşhur “Koroğlu” filmini izlediniz mi?” cümlesi Türkiye Türkçesine göre özne, nesne ve yüklemden, Azerbaycan Türkçesine göre ise özne, teyin (sıfat), nesne ve yüklemden ibarettir.

5. Azerbaycan Türkçesinde basit ve birleşik cümlenin türleri Türkiye Türkçesinde olduğundan tamamen farklıdır. Basit cümle özne ve yüklemle iştirak edip etmemesine göre dörde ayrılır. Birleşik cümle ise tabesiz mürekkep cümle (denk kısımlı birleşik cümle) ve tabeli mürekkep cümle (tabi kısımlı birleşik cümle) diye ikiye ayrılır. Tabeli mürekkep cümlenin türleri cümle öğelerinin isimlerine uygun olarak beşe ayrılır ki bu da toplamda on beş tür eder.

Sonuç

Azerbaycan ve Türkiye Türkçelerinin morfolojik ve sentaktik kuruluşları bakımından aralarında büyük farklar olmamasına rağmen Türkiye Türkçesini anlatan dil kitaplarının farklı şekillerde yazılmaları iki dilin grameri arasındaki yakınlığı net şekilde görebilmek için engel teşkil eder. Sonuç olarak Türkiyeli öğrencilerin Azerbaycan Türkçesini öğrenme ve kavramalarında zorluk yaratır. Azerbaycan Türkçesinin gramatik yapısına dair yazılan kitaplarda her şeyin en ince detaylarına kadar açıklanmasının öğrencileri zorladığı düşünülebilir. Türkiye Türkçesinde olduğu gibi bilgilerin kısa ve sade şekilde verilmesi öğrencilerin zihin karışıklığını engeller, fakat bu öğrencilerin mezun olduktan sonra kariyerlerini kendi sahalarında devam ettireceklerini ve bu iki dilin uzmanı olacaklarını

düşündüğümüzde dilin gramerinin ayrıntılı şekilde öğretilmesinin ne denli önemli olduğu görülüyor. Azerbaycan ve Türkiye Türkçesinin gramerlerine dair yazılan kitapları dikkatle gözden geçirmekle beraber ders sürecinde dillerin gramatik kuruluşlarını karşılaştırdığımız zaman ortaya çıkan farklı özellikleri öğrencilere doğru anlatabilmek için öncelikle her iki dilin gramatik kural ve kaidelerine hakim olmak, öğrencilerin dikkatini iki dilin arasındaki farklı noktalara yöneltmek ve bu farklılığı onlara karşılaştırmalı şekilde öğretmek gerekir. Azerbaycan Türkçesinin herhangi bir özelliği anlatılırken mutlaka Türkiye Türkçesinden de örnek verilmeli, bu özelliğin her iki dilde de kendine has yönleri yorumlanmalıdır, konu hakkında dil bilimcilerin fikirleri anlatılmalıdır. Daha sonra öğrencinin fikri sorulmalı, neyi anlayıp anlamadığı bilinmelidir. Böylelikle öğrenci bilinçli şekilde öğretilen konuyu kavramış olur ve diğer konuların da bu şekilde öğretileceğini bildiği için kütüphaneden, internetten veya çeşitli kaynaklardan yeni bilgiler elde etmeye ve bilimsel bilgisini zenginleştirmeye çalışır.

Azerbaycan Türkçesinin gramer yapısının Türkiyeli öğrencilere en yüksek verimle öğretilmesi ve ortaya çıkan problemlerin çözümü için Azerbaycanlı ve Türkiyeli dilbilimcilerin öncelikli görevleri ortak gramer çalışmaları yapmak ve uygulamalı ders kitapları hazırlamak olmalıdır. Çünkü yukarıda belirtilen problemler yalnızca Azerbaycan Türkçesini öğrenen Türkiyeli öğrencilerin değil, aynı zamanda Türkiye Türkçesini öğrenen Azerbaycanlı öğrencilerin de ortak sorunlarıdır.

Kaynakça

- Akalın, Hafûk., Türk, Vahid., Eker, Süer., Aslan Demir, Sema, Türk dili-1, Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi yayını, Eskişehir, 2012, s.129
- Banguoğlu, Tahsin, Türkçenin Grameri, Baha Matbaası, İstanbul, 1984, s.520-575
- Bilgegil, Kaya, Türkçe Dilbilgisi, Dergah yayınları, 3. Baskı, İstanbul, 1984, s.54-73
- Ergin, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Boğaziçi yayınları, 5. Baskı, İstanbul, 1987, s.694-704
- Hatipoğlu, Vecihe, Türkçenin Sözdizimi, A.Ü. DTCF yayınları, Ankara, 1982, s.143-178
- Hüseynzade Muhtar, Müasir Azerbaycan dili, morfologiya, “Şerg-Gerb”, Bakü, 2007, s.16
- Karahan, Leyla, Türkçede Söz Dizimi, Akçağ yayınları, 2. Baskı, Ankara, 1993, s.61-72
- Kazımov, Gezenfer, Müasir Azerbaycan dili, morfologiya, “Elm ve Tehsil”, Bakü, 2010, s.37
- Yaman, Ertuğrul, Türkiye Türkçesi ve Özbek Türkçesinin Söz Dizimi Bakımından karşılaştırılması, Türk Dil Kurumu yayınları, Ankara, 2000, s.36